

Toelichting op de projecten:

Drie Erfgoed Deal-projecten komen in het webinar aan bod :

Du MOment des Monuments

Du Moment des Monuments: Gemeente Stichtse Vecht ontwikkelt samen met haar partners MooiSticht en de MonumentenWacht Utrecht een programma waarin monumenteneigenaren worden begeleid in de complexe verduurzaming van verschillende type gebouwd erfgoed. Een kijkje in de keuken van een proactieve gemeente.

In de gemeente Stichtse Vecht worden vijf monumenten verduurzaamd, met als doel de daarvan geleerde lessen te verwerken in een integrale, gemeentelijke aanpak. De gemeente werkt hieraan in samenwerking met de partners MooiSticht en de MonumentenWacht Utrecht. De eigenaren van de vijf projecten worden intensief begeleid om te komen tot een verduurzamingsplan en de realisatie hiervan. Eén project is volledig opgeleverd - een herenhuis uit 1714 aan de Herengracht in Maarssen-Dorp. De anderen wordt volop aan gewerkt. De resultaten hiervan worden langzaamaan zichtbaar.

De integrale, gemeentelijke aanpak wordt vertaald in een gemeentelijke DuMo wegwijzer. Hierin geven we aan met welke stappen en instrumenten we vanuit de gemeente eigenaren het beste kunnen helpen om hun monument te verduurzamen. We gebruiken drie hoofdcategorieën. Het gaat om 'inspireren' (1), ofwel eigenaren enthousiast maken om te verduurzamen, waarbij de goede voorbeelden - de pilotprojecten - ons helpen. 'informer en adviseren' (2). Hierbij gaat het erom te zorgen eigenaren verder geholpen worden bij vragen en vraag naar 'advies op maat'. En 'behandelen vergunningsaanvraag' (3). Eigenaren zijn erbij gebaat dat het proces van de vergunningverlening soepel verloopt. Het is jammer als eigenaren afhaken op het proces. De kennis die we opdoen verspreiden we ook via lezingen, workshops en het onderwijs, bijvoorbeeld in modules op de HU Post-bachelor Bouwhistorie en Restauratie.

Het doel van het project Du MOment des Monuments (Project: Du MOment des Monuments | Projecten | Erfgoeddeal) is dat het leidt tot zo veel mogelijk toekomstbestendige monumenten in de gemeente, zonder dat monumentale waarden verloren gaan. Zeker voor een gemeente als Stichtse Vecht, met een grote rijkdom aan monumenten en historische gebouwen, is de uitdaging om het erfgoed te verduurzamen groot.

Sprekers: Valesca van den Bergh (gemeente Stichtse Vecht) en Vincent de Kieviet (MooiSticht)

Rode Buurt Zaanstad

Rode Buurt in Zaanstad: hoe werk je als gemeente en corporatie samen om een monumentaal Tuindorp te verduurzamen? Hoe neem je de bewoners daar in mee zodat je tot een gedragen ontwerp komt voor de huizen en de openbare ruimte?

De Rode Buurt is één van de meest waardevolle cultuurhistorische wijken van de stad. De stedenbouwkundige opzet, met de typische kenmerken van een tuindorp en de bijbehorende architectuur zijn hier nog herkenbaar. Bouwkundig verkeert de Rode Buurt in slechte staat. Vooral de funderingen zijn slecht: een veelvoorkomend probleem in de Zaanstreek. Woningcorporatie en eigenaar Parteon zal daarom zeventig woningen renoveren en verduurzamen. En 26 woningen worden gesloopt en vervangen door 24 iets ruimer opgezette eengezinswoningen.

De opgave voor verduurzaming en modernisering van de bestaande woningvoorraad, waar woningbouwcorporaties voor staan, wordt in de Rode Buurt gecombineerd met een klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte. Een belangrijke gemeentelijke opgave. Dit gebeurt zodanig dat de sterke wisselwerking tussen architectonische vormgeving en stedenbouwkundige opzet die typerend is voor deze vroeg 20ste-eeuwse buurt behouden blijft.

Zo wordt de kenmerkende jarentwintigarchitectuur bij de renovatie van de bestaande bouw door Parteon zoveel mogelijk in ere hersteld. Ook de vormgeving van de nieuwbouw is geïnspireerd op de omringende architectuur. Daarnaast gaat het ook om het klimaat adaptief maken van de openbare ruimte, die - door de voor die periode typische tuindorpachtige opzet - een zeer groen karakter heeft. Het besloten karakter van de wijk gaat gepaard met veel groen in de vorm van voortuinen, bomenlanen en brede groenstroken. Deze kenmerken worden bij de klimaatadaptieve aanpak benut en versterkt.

Er zijn in Nederland meer wijken zoals de Rode Buurt: met een tuindorpachtige opzet, waar woningcorporaties willen starten met wijkverbetering, verduurzaming en klimaatadaptatie. De werkwijze in Zaandijk, waar renovatie, vervangende nieuwbouw en herinrichting van de openbare ruimte in samenhang worden aangepakt waarbinnen cultuurhistorie een verbindende rol vervult, kan voor hen als voorbeeld dienen.

Sprekers: Jouke van der Werf en Kitty Burer (gemeente Zaanstad)

Kademuren Amsterdam

Kademuren Amsterdam: hoe gaat de multifunctionele kademuur in het historische centrum van Amsterdam er in de toekomst uitzien? Hoe ontwerp je met erfgoedwaarden: wat kan wel, en wat kan niet? Innovatie op de vierkante meter in Werelderfgoed.

Binnen het project van de Amsterdamse kademuren staat transitie, behoud van het cultuurhistorische beeld en karakter van het UNESCO Werelderfgoedgebied centraal. Hoe kunnen Amsterdamse kademuren een bijdrage leveren aan de energietransitie met behoud van het cultuurhistorische beeld en karakter van dit UNESCO Werelderfgoedgebied? Deze vraag wordt in dit project samengebracht met de grote opgave om de bruggen en kades in de stad te herstellen. Een enorme renovatie en tegelijk ook een kans om de historische binnenstad van Amsterdam toekomstbestendig te maken.

In samenwerking met kennisinstellingen en markt (triple helix) ontwikkelt de gemeente Amsterdam ideeën uit in een Living Lab omgeving en test deze vervolgens in vier proeftuinen in de praktijk. Elke proeftuin heeft zijn eigen focus, maar staan in relatie tot het vraagstuk hoe een historische binnenstad kan verduurzamen. In de plenaire presentatie zal Laura Hakvoort van de gemeente Amsterdam ingaan op de (publieke) rol van de stad als aanjager van de energietransitie.

In de deelsessie wordt de opgave besproken vanuit het oogpunt van de particuliere eigenaar. Guido Mensink van Molen de Otter, gelegen aan de Kostverlorenvaart in Amsterdam-West, reflecteert vanuit zijn rol als eigenaar/beheerder op verduurzamingsvraagstukken.

Sprekers: Laura Hakvoort (gemeente Amsterdam) en Guido Mensink (Molen de Otter)